

el davantal de pere calders

Amb la dosi de meravella estrictament indispensable, lleigeixo que la torxa dels Jocs Olímpics de 1992 tindrà una forma abstracta. En realitat, ja m'ho podia pensar, era una cosa cantada: ens hem quedat embadocats —des de fa més d'un segle— amb la idea que l'abstracció és una novetat rabiosa, de darrera hora, que vesteix i acredita la modernitat vitalícia dels seus adeptes.

La notícia que esmento es completa afirmant que la torxa pesarà un quilogram i que serà alimentada per gas butà, dos factors concrets, no abstractes. Sobretot amb el gas, per raons de seguretat, es comprèn que no s'hi compti en relació amb especulacions informals. Desorienta una mica el detall que “la forma abstracta representarà la ciutat de Barcelona”. Aquí hi ha el perill que el dissenyador caigui en una temptació figurativa i esguerri l'audàcia del conjunt.

Amb la part diguem-ne artística dels Jocs Olímpics, ja va passar una cosa digna d'admiració. Es va convocar un concurs per a elegir la mascota de l'esdeveniment, i va guanyar-lo la figura d'una mena de gos de casta indefinida, que va suscitar unes crítiques immediates.

A poc a poc, com d'esquittlentes, la ciutadania es va assabentar que el model inicial es trobava internat en un taller de

Quan l'abstracció és una novetat rabiosa

disseny, on el sotmetien a un procés de cirurgia estètica i li canviaven el cos i la fesomia. El van convertir en el famós Cobi, que no s'assembla en res a la mascota premiada. Si se'ls posa tots dos l'un al costat de l'altre, hi aniria bé una nota al peu a l'estil de l'avís que figura en algunes pel·lícules: “Qualsevol semblança entre els dos personatges és pura coincidència”.

Parlo de tot això sense ganes de provocar controvèrsies, i potser endut per la sensació que val més no precipitar-se sobre la torxa olímpica. Cal veure com acaba. De fet, el disseny travessa —entre nosaltres— per uns moments delicats.

Ens ha visitat fa poc el senyor Alessandro Mendini, un dels dissenyadors italians més famosos, el qual, tres anys enrera, digué que Barcelona era la gran esperança del disseny. Un periodista local, Llàtzer Moix, va preguntar-li si encara opinava el mateix i el senyor Mendini va respondre-li que no, que havíem defraudat la confiança dipositada en nosaltres. En el transcurs de l'entrevista, Alessandro Men-

dini digué que “el disseny vivia un moment similar al que va conèixer el Mur de Berlín poc abans de caure: se sabia que s'acostava un canvi, però fins que va caure el Mur no es va veure el rostre del canvi”. També té tot l'aire d'una comparació abstracta, oi?

En qüestió d'uns quants anys, els que he viscut fins ara, el disseny ha sofert diferències notables d'enfocament. En els seus principis, se separava una mica de l'art en gran, l'escrit amb majúscules. Quan jo era jove, va ésser molta moda considerar que les coses i els objectes en general havien d'oïre d'una manera sòbria i estricta al destí que els era assignat, fugint de floritures. Tot havia d'ésser *funcional*.

Ara sembla que toca el torn d'una visió contraposada i els mobles, per exemple, és de bon to que siguin incòmodes, i que no cal que serveixin del tot a la finalitat per a la qual han estat creats. Generalitzant en aquest sentit, m'estranya una mica que s'hagi pensat en una flama real per a la torxa olímpica. Algú ho pot trobar *démodé*, si se'm permet l'expressió.

Pere Calders